

Trzcińska, Małgorzata

Sesja naukowa w Płocku (w związku z Międzynarodowym Rokiem Książki)

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 18/1, 189-191

1973

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Janusz Pelc, *Literatura polskiego Odrodzenia*; prof. dr Waldemar Voisé, *Oryginalność i wtórność myśli Frycza*; prof. dr Georges Couscoff, *Frycz a Francja*; dr hab. Tadeusz Bieńkowski, *Warsztat pisarski Frycza*; doc. dr Edmund Kotarski, *Frycza Modrzewskiego koncepcja publicystyki*; dr Mirosław Korolko, *Z badań nad techniką pisarską Frycza*; prof. dr Oskar Bartel, *Frycz jako teolog i ekumenik* (komunikat ten w nieobecności autora odczytał dr hab. T. Bieńkowski); dr Stanisław Piwko, *O niektórych zagadnieniach irenizmu Frycza Modrzewskiego*; dr hab. Lech Szczucki, *„Sylwy” Frycza Modrzewskiego*; doc. dr Wacław Urban, *Do biografii Frycza Modrzewskiego*; dr Barbara Otwinowska *Polski dwugłos o języku narodowym w Kościele (Hozjusz — Frycz)*; dr Andrzej Kempfi *Frycz i Wolan*; dr Tomasz Fijałkowski, *Frycz Modrzewski wobec tradycji prawa rzymskiego*.

Dwa zapowiedziane referaty, a mianowicie: prof. dr Angiolo Denti, *Frycz a sprawa turecka* oraz prof. dr Henryk Barycz, *Formacja intelektualna Frycza Modrzewskiego* nie zostały wygłoszone z powodu nieobecności referentów.

Wszystkie wymienione tu referaty i komunikaty będą opublikowane w księdze materiałów z tej konferencji.

W.R.

SESJA NAUKOWA W PŁOCKU

(w związku z Międzynarodowym Rokiem Książki)

W związku z Międzynarodowym Rokiem Książki odbyła się w Płocku 23 października 1972 r. sesja naukowa, zorganizowana przez Płockie Towarzystwo Naukowe i Zakład Historii Nauki i Techniki PAN. Wygłoszono tam pięć referatów związanych z kulturą książki oraz tradycjami kulturalnymi Płocka i jego regionu.

Ryc. 1. Prezydium sesji

Jako pierwszy głos zabrał prof. Waldemar Voisé, który w swym referacie *Dawne i nowe spory o książkę* przedstawił historię doskonalenia środków przekazu myśli ludzkiej, wydobywając — aktualny obecnie — problem „rywalizacji” druku i telewizji. Zdaniem referenta ścieranie się tych dwóch konkurencyjnych technik

przekazu jest zjawiskiem przejściowym. Zarówno książka jak i telewizja mają na celu rozwój intelektualny człowieka i winny być traktowane komplementarnie. Wzajemne uzupełnianie się tych dwóch sposobów przekazu zabezpieczy nas przed przerostem wiedzy typu intelektualnego z jednej strony a wiedzy typu wizualnego z drugiej.

Drugi referat dra Waldemara Rolbieckiego *Biskup Prażmowski i rektor Morykoni, czyli o postawach ideowych* poruszał problematykę odmienną. Dr Rolbiecki przedstawił sylwetki ideowe pierwszego prezesa Towarzystwa Naukowego Płockiego — biskupa Prażmowskiego i pierwszego sekretarza tego Towarzystwa rektora Morykoniego. Nieprzeciętna inteligencja Prażmowskiego, zręczne, zawsze korzystne dla niego przystosowanie się do różnych sytuacji politycznych przysłoniły postać może nazbyt skromnego lecz niezwykle ideowego i oddanego sprawie Towarzystwa Morykoniego. Ten ostatni swoją postawą obywatelską, ideową żarliwością, wreszcie sumą rzeczywistych zasług dla TNP góruje nad oportunistycznym biskupem.

Ryc. 2. Fragment sali obrad

Problematykę „płocką” kontynuował referat wiceprezesa TNP Kazimierza Askanasa *Artyzm w średniowiecznej książce płockiej*. Płock był w okresie romańskim ważnym ośrodkiem artystycznym, związanym z kręgiem mozańskim. Istniała tu szkoła miniatorska, kwitło złotnictwo i rzeźbiarstwo. Referent scharakteryzował romańskie i gotyckie kodeksy płockie, z których największą rangę posiadała powstały ok. 1085 r. *Kodeks puttuski*. Analiza porównawcza miniatur, ornamentów i inicjałów kodeksów płockich z innymi kodeksami europejskimi z tego samego okresu wskazuje na silne inspiracje ośrodków nadmozańskich na sztukę książkową płocką. Wpływy te miały ogromne znaczenie dla kultury artystycznej kraju.

Płock był rodzinnym miastem Władysława Broniewskiego i Ludwika Krzy-

wickiego. Działalności tego ostatniego poświęciła swój referat mgr Henryka Hołda-Rózewicz. Referat stanowił przyczynek do biografii wielkiego płocczanina. Została w nim przedstawiona działalność Krzywickiego w Polskiej Akademii Umiejętności, Towarzystwie Naukowym Warszawskim oraz naukowych towarzystwach specjalistycznych, jak np. Towarzystwie Miłośników Historii w Warszawie, Towarzystwie Ekonomistów i Statystyków Polskich, Polskim Towarzystwie Geograficznym, Polskim Towarzystwie Etnologicznym, Polskim Towarzystwie Socjologicznym.

Ostatni referat podjął, poruszane już dwukrotnie na Sesji zagadnienia związane z książką. Tym razem dyrektor Biblioteki im. Zielińskich, mgr Stanisław Kostanecki, mówił o historii i zbiorach tej Biblioteki od chwili jej powstania (1820) aż do naszych czasów. Mgr Kostanecki przedstawił burzliwe losy Biblioteki, sylwetki ludzi dla niej zasłużonych, takich jak Kajetan Morykoni, Gustaw Zieliński małżeństwo Rutskich, oraz scharakteryzował cenny księgozbiór, podkreślając jego rolę w szerzeniu kultury czytelniczej na terenie miasta i powiatu.

W dyskusji, jaka wywiązała się po referatach, udział wzięli: mgr B. Nowicka, sekretarz Towarzystwa mgr F. Dorobek, dr J. Rózewicz, dyrektor S. Kostanecki, prezes K. Askanas i dr W. Rolbiecki. Dyskusja przyniosła nowe informacje i zbiory Biblioteki im. Zielińskich oraz o księgozbiórze Ludwika Krzywickiego, który częściowo trafił do tej Biblioteki. Kontrowersyjnie wypowiediano się w związku z przedstawioną przez dra Rolbieckiego charakterystyką Prażmowskiego i Morykoniego. Dr Rolbiecki wyjaśnił, że jego referat miał na celu jedynie przedstawienie obu postaci z punktu widzenia postaw ideowych i proporcji zasług dla Towarzystwa Naukowego Płockiego.

Zamykając dyskusję prezes Kazimierz Askanas dokonał krótkiego podsumowania oraz podziękował referentom i zebranym za udział w Sesji.

Małgorzata Trzecińska

POSIEDZENIE KONWERSATORIUM NAUKOZNAWCZEGO

W dniu 18 października 1972 r. odbyło się pierwsze, po wakacyjnej przerwie, Konwersatorium Naukoznawcze z referatem doc. Zdzisława Kowalewskiego *Teoria polityki naukowej jako wyodrębniona domena badań*. W zastępstwie nieobecnego prof. T. Kotarbińskiego zebranie prowadził prof. E. Geblewicz.

Na wstępie, nawiązując do posiedzeń Konwersatorium z ubiegłego roku, na temat powstawania nowych dyscyplin naukowych, referent wyraził wątpliwość czy teoria polityki naukowej jest nową dziedziną badań, czy tylko nową nazwą określającą lub utożsamiającą się z zakresem treści „naukoznawstwo”, „epistemologia pragmatyczna”. Wydaje się, że mimo szybkiego rozwoju prac nad teorią polityki naukowej, jaki obecnie obserwujemy w skali światowej, przedwczesne byłoby wyodrębnianie jej jako samodzielnej dyscypliny badawczej.

Zastanawiając się nad definicją „teorii polityki naukowej” i „polityki naukowej” oraz nad zakresem tych nazw, referent zwrócił uwagę, że źródłem kontrowersyjnych poglądów jest ich wieloznaczność. Przyjęto więc dwie interpretacje polityki naukowej, a mianowicie: jako *science policy making*, a więc zainteresowania działalnością praktyczną oraz teoretyczną jako refleksja teoretyczna nad stosunkami i współzależnościami między nauką, techniką, działalnością polityczną, militarną, oświatową.

W nauce współczesnej mają swój konkretny zakres, cel i funkcję pojęcia: polityka ekonomiczna, społeczna, kulturalna, oświatowa; oznaczają one odpowiednie